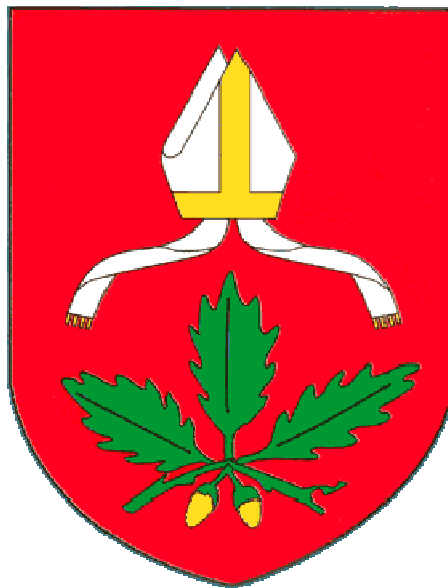

Załącznik do
Uchwały Nr XXXIII/217/2009
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
Z dnia 20 listopada 2009r.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI

Gmina Dąbrowa Biskupia

AKTUALIZACJA

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
WRAZ Z
PLANEM GOSPODARKI ODPADAMI
GMINY DĄBROWA BISKUPIA**

AKTUALIZACJA

**TOM II
Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami**

Autorzy:

dr inż. Krzysztof Napieraj - kierownik zespołu,

mgr Monika Stańczak

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Cele i zadania do zrealizowania określone w dokumentach nadrzędnych	5
3.	Zadania Gminy w zakresie gospodarki odpadami	7
4.	Materiały wyjściowe do przygotowania aktualizacji POG	9
5.	Podstawowe informacje charakteryzujące obszar, dla którego sporządzona jest aktualizacja planu gospodarki odpadami	9
5.1.	Lokalizacja Gminy Dąbrowa Biskupia	9
5.2.	Charakterystyka społeczno – gospodarcza Gminy Dąbrowa Biskupia	10
5.3.	Środowisko przyrodnicze gminy Dąbrowa Biskupia	15
6.	Stan aktualny gospodarki odpadami	16
6.1.	Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami	24
7.	Obiekty i instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych	25
8.	Prognoza wytwarzania odpadów	26
9.	Cele krótkoterminowe i długoterminowe w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, mające na celu poprawę stanu istniejącego	28
9.1.	Cele niezbędne do osiągnięcia w gospodarce odpadami komunalnymi Gminy Dąbrowa Biskupia	28
9.2.	Założenia do planu gospodarki odpadami komunalnymi	29
9.3.	Odzysk odpadów ulegających biodegradacji	29
9.4.	Odzysk odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych	30
9.5.	Odzysk opakowań i surowców wtórnych	30
10.	Plan działań w gospodarce odpadami komunalnymi	32
10.1.	Selektywna zbiórka odpadów komunalnych	32
10.2.	Rozbudowa niezbędnej infrastruktury technicznej pomocnej w osiągnięciu założeń gospodarki odpadami	33
11.	Odpady niebezpieczne	34
11.1.	Charakterystyka odpadów zawierających azbest. Zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest	34
11.1.1.	Stan aktualny	35
11.1.2.	Stan docelowy oraz cele dotyczące odpadów zawierających azbest	36
11.2.	Składowisko odpadów niebezpiecznych – mogilnik	36
12.	Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej	37
12.1.	Edukacja dzieci i młodzieży	38
12.2.	Rola nauczycieli w edukacji ekologicznej	39
12.3.	Formy edukacji ekologicznej	40
12.4.	Szkolenie kadr zajmujących się gospodarką odpadami	40
13.	Harmonogram realizacji działań oraz szacunkowe koszty zaktualizowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	41
14.	Wnioski z analizy oddziaływania zaktualizowanego Planu Gospodarki Odpadami na środowisko	43
15.	Monitoring Planu Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia	45
16.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	47
17.	Spis tabel	49
18.	Załącznik graficzny	50

1. Wstęp

Dnia 28 października 2004r. Uchwałą Nr XXII/120/2004 Rady Gminy Dąbrowa Biskupia został przyjęty „Plan Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia”.

Podstawę prawną do wykonania niniejszej aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2008 - 2015 stanowią:

1. Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. Nr 39 z 2007 roku, poz. 251 – tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 lutego 2007 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach);
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66 z 2003 roku, poz. 620 z późniejszymi zmianami w Dz. U. Nr 46 z roku 2006, poz. 333 – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami);
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230 z 2005 roku, poz. 2008 - tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) wraz z późniejszymi zmianami w ustawie z dnia 23 czerwca 2006 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 144 z 2006 roku, poz. 1042);

Ponadto przesłanką do przygotowania aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia była zmiana wskaźników wytwarzania odpadów oraz uśrednionego składu morfologicznego zmieszanych odpadów komunalnych wytwarzanych na terenach miejskich i wiejskich, zawartych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 przyjętym do realizacji w 2006 roku.

W związku z powyższym niniejsza Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia uwzględnia zapisy zawarte w aktualnie obowiązujących aktach prawnych z zakresu gospodarki odpadami, a także zapisy w dokumentach nadrzędnych wobec Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia, tzn. w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010. Zgodnie z art. 15 ust. 7a ustawy o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar, z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych. Zgodnie z prawodawstwem polskim i Unii Europejskiej w dziedzinie odpadów, do opracowania zakresu działań przyjęto następujące zasady postępowania z odpadami:

- Zapobieganie i minimalizowanie powstawania odpadów;
- Zapewnienie odzysku, w tym głównie recykling odpadów, których powstania się w danych warunkach techniczno – ekonomicznych nie da się uniknąć;
- Unieszkodliwianie odpadów, poza składowaniem;
- Bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na uwarunkowania techniczno – ekonomiczne poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania

Zakres niniejszej aktualizacji PGO obejmuje:

1. Aktualne podstawy prawne:
 - Zmiany w ustawie o odpadach;
 - Zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
2. Charakterystyka obszaru, dla którego sporządzana jest aktualizacja planu gospodarki odpadami;
3. Charakterystyka stanu aktualnego gospodarki odpadami prowadzonej na terenie gminy;
4. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych;
5. Cele działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:
 - Odzysk opakowań i surowców wtórnych;
 - Odzysk odpadów ulegających biodegradacji;
 - Odzysk odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
6. Zadania zapewniające poprawę sytuacji w zakresie gospodarki odpadami:
 - Zadania krótkoterminowe;
 - Zadania długoterminowe;
7. Proponowany system gospodarki odpadami komunalnymi:
 - Zbieranie i odbiór odpadów;
 - Odzysk i unieszkodliwianie odpadów;
 - Obiekty w systemie gospodarki odpadami komunalnymi;
8. Harmonogram realizacji działań oraz szacunkowe koszty zaktualizowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi;
9. Wnioski z analizy oddziaływania zaktualizowanego PGO na środowisko;

2. Cele i zadania do zrealizowania określone w dokumentach nadrzędnych

Dokumentem nadrzędnym dla przedmiotowej Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia jest Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014 oraz Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010, w którym określono następujące zadania i cele główne:

- Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w KPBy;
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska;
- Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;

- Zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa;
- Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktów i gospodarce odpadami w Polsce;
- Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;

Dodatkowe cele i zadania w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych

- C 1.** Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2007 roku;
- C 2.** Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2007 roku;

Zadania do zrealizowania, w celu osiągnięcia powyższych celów

- Z 1.** Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co powinno skutkować objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100% mieszkańców kraju;
- Z 2.** Kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- Z 3.** Doskonalenie systemu ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych;

Dodatkowe cele i zadania w zakresie zmniejszenia ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów komunalnych

- C 3.** Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów, aby nie było składowanych:
- w 2010 roku więcej niż 75%
 - w 2013 roku więcej niż 50%
 - w 2020 roku więcej niż 35%
- masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku
- C 4.** Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów, do końca 2014 roku;
- C 5.** Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksymalnie 200 do końca 2014 roku;

Zadania do zrealizowania, w celu osiągnięcia powyższych celów

- Z 1.** Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych: odpady zielone z ogrodów i parków, papier i makulatura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itp.), odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, tworzywa sztuczne i metale, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe), meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano – remontowe.

3. Zadania Gminy w zakresie gospodarki odpadami

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o odpadach do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

1. Zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców gminy zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych;
2. Zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - Ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - Wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - Osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
3. Zapewnianie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami lub przedsiębiorcami instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców;
4. Zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:
 - do dnia 31 grudnia 2010 r. – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - do dnia 31 grudnia 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - do dnia 31 grudnia 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku na terenach gmin do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi należy:

1. Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy.
2. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności:

- Tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
 - Zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami:
 - a) stacji zlewnych, w przypadku, gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,
 - b) instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
 - c) szaletów publicznych,
 - Zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzągniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku,
 - Określają wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych,
 - Organizują ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
 - Udostępniają mieszkańcom na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informację o znajdujących się na terenie gminy zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495), zawierającą:
 - a) firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - b) adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w tym punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - Zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie,
 - Znakują obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt.
3. Gminy prowadzą ewidencję:
- Zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
 - Przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
 - Umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonywania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy.

4. Materiały wyjściowe do przygotowania aktualizacji POG

1. Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. Nr 39 z 2007 roku, poz. 251 – tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 lutego 2007 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach),
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66 z 2003 roku, poz. 620 z późniejszymi zmianami w Dz. U. Nr 46 z roku 2006, poz. 333 – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami),
3. Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230 z 2005 roku, poz. 2008 - tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) wraz z późniejszymi zmianami w ustawie z dnia 23 czerwca 2006 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 144 z 2006 roku, poz. 1042),
4. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014,
5. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 załącznik do Uchwały Nr 233 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2006 roku,
6. Program Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2010,
7. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2020,
8. Program Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami powiatu inowrocławskiego,
9. Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2007 – 2013;
10. Plan Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia,
11. Dane ilościowe i jakościowe o gospodarce odpadami w stanie aktualnym przekazane przez Urząd Gminy w Dąbrowie Biskupiej.

5. Podstawowe informacje charakteryzujące obszar, dla którego sporządzona jest aktualizacja planu gospodarki odpadami

5.1. Lokalizacja Gminy Dąbrowa Biskupia

Gmina Dąbrowa Biskupia leży w zachodniej części powiatu inowrocławskiego, nad Kanałem Parchańskim. Od wschodu graniczy z gminą Zakrzewo, od południa z gminą Kruszwica, od zachodu z gminą Inowrocław, a od północy z gminą Gniewkowo. Zajmuje powierzchnię 147 km² (12% powierzchni powiatu inowrocławskiego) i jest zamieszkała przez 5231 osób, w tym 2633 kobiet.

Rysunek 1 Położenie gminy Dąbrowa Biskupia w powiecie inowrocławskim [źródło: www.zpp.pl]

Na terenie gminy znajdują się 860 gospodarstwa rolne, 28 wsie i 20 sołectwa. Położenie gminy Dąbrowa Biskupia pośrodku trójkąta Inowrocław - Toruń - Włocławek jak również w sąsiedztwie znaczących ośrodków gospodarczych: Gniewkowo, Kruszwica, Inowrocław - nie pozostaje bez znaczenia dla lokalizacji inwestycji.

5.2. Charakterystyka społeczno – gospodarcza Gminy Dąbrowa Biskupia

Na obszarze gminy utworzono 20 sołectw (Radojewice, Pieranie, Konary, Nowy Dwór, Przybysław, Dąbrowa Biskupia, Chróstowo, Chlewiska, Mleczkowo, Wola Stanomińska, Stanomin, Brudnia, Ośniszczewo, Ośniszczewko, Wonorze, Zagajewice, Zagajewiczki, Modliborzyce, Parchanie i Parchanki), łączna liczba miejscowości o charakterze wiejskim wynosi 28 - Dąbrowa Biskupia jest największa z nich i liczy ponad 600 mieszkańców. Jest jedną z najmniejszych gmin w województwie kujawsko – pomorskim. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 36 osób na 1 km².

Tabela 1. Powierzchnia i ludność Dąbrowy Biskupiej (dane GUS i Urzędu Gminy)

Rok	Powierzchnia [km ²]	Ludność			Zaludnienie na 1 km ²	Kobiety/100 mężczyzn
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety		
2002	147,4	5306	2660	2646	36	99
2004	147	5254	2632	2622	36	100
2005	147	5207	2611	2596	35	99
2006	147	5304	2631	2673	36	102

Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach (dane UG na dzień 31.12.2006)

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1	Dąbrowa Biskupia	611
2	Parchanie	362
3	Radojewice	338
4	Przybysław	316
5	Modliborzyce	283
6	Wonorze	279
7	Bąkowo	205
8	Sobiesiernie	229
9	Chróstowo	218
10	Ośniszczewo	244
11	Stanomin	217
12	Brudnia	187
13	Chlewiska	162
14	Pieranie	176
15	Parchanki	167
16	Mleczkowo	166
17	Walentynowo	171
18	Konary	146
19	Wola Stanomińska	139
20	Ośniszczewko	104
21	Zagajewice	121
22	Nowy Dwór	117
23	Rejna	104
24	Zagajewiczki	84
25	Dziewa	57
26	Niemojewo	35
27	Pieczyska	42
28	Głojkowo	24
RAZEM		5304

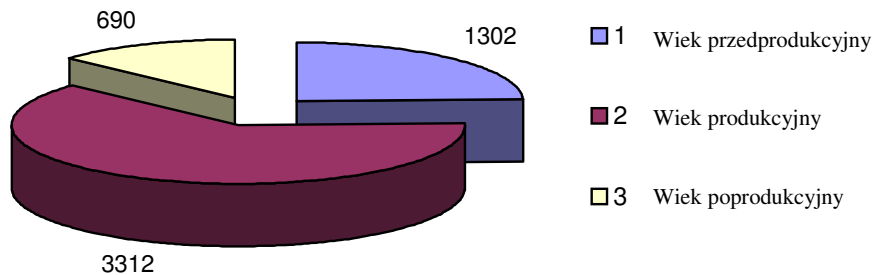
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności w gminie Dąbrowa Biskupia (dane UG na dzień 31.12.2006 r.)

Przedziały wiekowe	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-6	213	216	429
7-18	447	426	873
19-65	1744	-	1744
19-60	-	1568	1568
Powyżej 65	227	-	227
Powyżej 60	-	463	463
Razem	2631	2673	5304

Tabela 4. Struktura wiekowa ludności na przestrzeni lat

Rok	Ogółem	W wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym
		Przed-produkcyjnym		Produkcyjnym		Po-produkcyjnym		
		Razem	W tym kobiety	Razem	W tym kobiety	Razem	W tym kobiety	
2002	5306	1342	-	3198	-	766	-	65,9
2004	5254	1232	589	3267	1532	755	501	61
2006	5304	1302	642	3312	1568	690	463	60,1

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności Gminy Dąbrowa Biskupia w 2006 roku

Dane dotyczące wieku mieszkańców gminy wskazują, że wyższy udział społeczeństwa w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym klasyfikuje je jako społeczeństwo o stabilnej strukturze. Rozpatrując szerszy horyzont czasowy można stwierdzić, że ilościowa struktura ludności w gminie Dąbrowa Biskupia prawdopodobnie ulegać będzie tylko nieznacznym zmianom co nie będzie miało widocznego wpływu na strumień odpadów wytworzonych w kolejnych latach.

Tabela 5. Prognoza stanu demograficznego dla gminy Dąbrowa Biskupia

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
liczba mieszkańców	5 159	5 231	5 225	5 219	5 213	5 207	5 201	5 195	5 189

Gmina Dąbrowa Biskupia jest gminą o charakterze rolniczym. Dominuje rolnictwo indywidualne ukierunkowane głównie na zaopatrzenie zakładów warzywno-owocowych i produkcję buraka cukrowego.

W strukturze wielkości gospodarstw indywidualnych dominują gospodarstwa o powierzchni do 1 hektara.

Tabela 6. Liczba i powierzchnia gospodarstw indywidualnych (Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.)

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw indywidualnych
Ogółem	779
do 1 ha	209
od 1 do 2 ha	86
od 2 do 5 ha	76
od 5 do 7 ha	42
od 7 do 10 ha	80
od 10 do 15 ha	105
od 15 do 20 ha	68
od 20 do 50 ha	91
od 50 do 100 ha	18
pow. 100 ha	4

W strukturze zasiewów dominują zboża (pszenica, żyto, jęczmień, pszenżyto, mieszanki zbożowe), kukurydza, buraki cukrowe, rośliny okopowe pastewne, warzywa gruntowe i truskawki.

Wśród zwierząt hodowana jest głównie trzoda chlewna i bydło. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje kilku producentów drobiu oraz kilka gospodarstw specjalizujących się w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Gmina nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie dużych ośrodków o charakterze miejskim, oferujących rynek zbytu i miejsca pracy, co znacznie utrudnia prowadzenie działalności usługowej i często uniemożliwia znalezienie pracy.

Niemniej jednak działa tu kilka większych zakładów przemysłowych i instytucji powiązanych przede wszystkim z rolnictwem. Są to m.in.: Zakłady Mięsne „VIANDO” w Radojewicach, Mieszalnia Pasz „SOBROL” w Ośniszczewie, tartak w Modliborzycach, Fabryka Maszyn Rolniczych „Agrometr - Kujawy” w Dąbrowie Biskupiej, Firma Wielobranżowa „DA-MA-DO” w Nowym Dworze, PPUH „HYDROMARB-BIS” regeneracja siłowników, lewarków, pomp w Stanominie, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EWITA” w Wonorzu, Zakład Wielobranżowy, Handel- Usługi „TAK” w Wonorzu.

Kilka mniejszych podmiotów gospodarczych zajmuje się zaopatrzeniem rolnictwa w pasze, środki ochrony roślin itp.. W miejscowości Chlewiska oraz w Dąbrowie Biskupiej działają stacje paliw.

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przedstawia się w gminie następująco:

- Handel – 46;
- Przedsiębiorstwa wielobranżowe – 19;
- Usługi rolnicze i leśne – 59;
- Budownictwo i obsługa budownictwa – 23;
- Transport – 19;
- Przetwórstwo – 5;
- Elektromechanika – 7;
- Skup złomu – 5;
- Elektrownie wiatrowe – 3;
- Stolarstwo, ślusarstwo, tapicerstwo, krawiectwo, kominiarstwo, fryzjerstwo i pokrewne – 11;
- Usługi weterynaryjne – 2;
- Usługi marketingowe, reklamowe, podatkowe i pokrewne – 8;
- Pozostałe – usługi – 23.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2004 r

Powiat/Gminy	Ogółem	Sektor		Z liczby ogółem					
		Publiczny	Prywatny	Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				Razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Powiat inowrocławski	12540	483	12057	472	69	807	69	183	10192
Gmina miejska									
Inowrocław	6710	260	6450	275	24	494	21	82	5427
Gminy miejsko-wiejskie									
Gniewkowo	794	28	766	34	13	52	6	12	643
Janikowo	1086	62	1024	34	5	49	5	11	886
Kruszwica	1373	67	1306	33	5	62	10	22	1119
Pakość	719	16	703	33	12	49	7	9	591
Gminy wiejskie									
Dąbrowa Biskupia	325	10	315	4	-	19	2	5	273
Inowrocław	755	15	740	39	8	51	8	28	595
Rojewo	232	9	223	5	-	7	4	6	193
Złotniki Kujawskie	546	16	530	15	2	24	6	8	465

5.3. Środowisko przyrodnicze gminy Dąbrowa Biskupina

Gmina Dąbrowa Biskupina położona jest w południowo – wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego w obrębie tzw. Równiny Inowrocławskiej, stanowiącej mezoregion w obrębie makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego. Obszar gminy położony jest w większości na terenie wysoczyzny morenowej dennej – płaskiej i częściowo falistej charakteryzującej się niewielkimi deniwelacjami rzędu 2 – 5 m. Nachylenia są małe i nie przekraczają na ogół 2 – 3% na terenach wysoczyzny płaskiej i do 5% w strefach występowania moreny falistej.

Cały obszar gminy pokrywają utwory czwartorzędowe, należące do starszych faz zlodowacenia bałtyckiego. Zlodowacenie to pozostawiło gliny morenowe, zalegające na utworach interglacialnych lub glinach zlodowacenia środkowo – polskiego. Gliny są miejscami przedzielone piaskami interstadiału.

Piaski fluwiogłacyjne występują na znacznie mniejszych obszarach w obrębie wysoczyzny, w strefie kontaktowej z dolinami. Piaski te są na ogół przewiane i tworzą szereg wydm, pokrytych nielicznymi na terenie gminy zespołami leśnymi.

Najmłodsze utwory – holocenijskie zalegają w dolinach rzecznych i obniżeniach bezodpływowych. Są to mady i piaski rzeczne częściowo torfy.

Na większej części terenu gminy występują w podłożu, pod utworami czwartorzędowymi, utwory trzeciorzędu. Są to ropy toruńskie eocenu z wkładkami mułków, mioceńskie piaski drobne często z pyłem węgla brunatnego oraz ropy poznańskie pliocenu. Pod trzeciorzędem występują niekiedy utwory kredowe a pod nimi utwory jurajskie.

Obszar gminy pokrywają przeważnie czarne ziemie właściwe i niedokształcone oraz gleby brunatne. Stanowią one w większości I – III a klasę użytków rolnych. Gleby niższych klas występują głównie w przywodnych obniżeniach, lub w rejonie występowania piasków przewianych.

Gmina Dąbrowa Biskupina pozbawiona jest praktycznie wód powierzchniowych. Na jej terenie znajduje się Kanał Parchański, odwadniający gminę poprzez Tążynę do Wisły.

Strefę wysoczyzny polodowcowej charakteryzuje bardzo nieregularne zaleganie I poziomu wód gruntowych. Występuje ono na różnych głębokościach w nieregularnych przewarstwieniach piaszczysto – żwirowych przy czym głębokość zalegania tego zwierciadła uzależniona jest od głębokości występowania stropu utworów trudno przepuszczalnych, bądź przewarstwień piaszczystych w glinach. Głębsze zaleganie wód gruntowych obserwuje się na wyższych partiach wysoczyzny. Natomiast płytsze od 2 m zaleganie wód gruntowych stwierdza się w obrębie prawie płaskich nisko położonych partiach wysoczyzny.

W utworach spoistych (glinach, glinach piaszczystych, piaskach gliniastych) liczne są wody „wierzchówkowe” płytsze niż 2 m, utrzymujące się w soczewkach piaszczysto – żwirowych, na stropie glin. Liczne są też sączenia w obrębie utworów spoistych.

Na terenie gminy wody zmineralizowane z głębszego podłoża przenikają nawet do utworów czwartorzędowych.

Walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy są przeciętne. Rolniczy charakter gminy sprawia, że lasy zajmują jedynie 19,02 % powierzchni ogólnej. Panującym typem są bory sosnowe, w większości bory świeże i suche. Siedliska wilgotne porastają olsy.

Zachodnia i północno – zachodnia część gminy położona jest w strefie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich.

Obszar ten zajmuje powierzchnię ok. 1700 ha, przy czym obejmuje on głównie kompleks leśny wykształcony na słabych glebach i piaskach przewianych. Ustanowiony on został Rozporządzeniem nr 145/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 17 sierpnia 1994 r. zmieniającym Rozporządzenie nr 9/91 z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów chronionego krajobrazu w województwie bydgoskim (Dz. Urz. Woj. Bydg. Nr 10. poz. 102).

Na terenie gminy znajdują się także 2 rezerwaty przyrody: „Rejna” i „Balczewo”. Rezerwat „Rejna”, o powierzchni 5.8 ha, utworzony Zarządzeniem nr 22 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 stycznia 1962 r. jest rezerwatem florystycznym. Obejmuje on fragment boru mieszanego z wiśnią karłowatą.

Rezerwat „Balczewo” jest rezerwatem faunistycznym, utworzonym dla ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc lęgowych ptaków błotnych i wodnych. Zajmuje on powierzchnię 24.4 ha. Powstał na mocy Zarządzenia nr 14 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14 stycznia 1963 r. Rezerwat obejmuje bagno porośnięte na całej powierzchni trzciną, turzycą oraz kępami wierzby krzaczastej.

Oba rezerwaty posiadają dostateczną otulinę w postaci kompleksów leśnych.

Z inicjatywy Nadleśnictwa Gniewkowo utworzonych zostało 12 użytków ekologicznych, obejmujących tereny bagienne.

Ponad 20 okazów drzew różnych gatunków rosnących na terenie gminy objętych zostało indywidualną ochroną i ustanowiono je pomnikami przyrody.

6. Stan aktualny gospodarki odpadami

Definicja odpadów komunalnych została zawarta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach i brzmi następująco:

„Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, obiekty turystyczne, targowiska.

Do podstawowych elementów gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy należą:

1. Odzysk odpadów komunalnych z terenu gminy i ich unieszkodliwianie w instalacji Składowiska Odpadów Komunalnych (Typ składowiska - IN – odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne). Składowisko to zlokalizowane jest w miejscowości Stanomin, 1,5 km na północ od Dąbrowy Biskupiej, w odległości 100 m od drogi Dąbrowa Biskupia - Gniewkowo na terenach nieużytków po byłej zwirowni.. Całkowita powierzchnia składowiska wynosi 1,47 ha. Cała instalacja składa się z jednej, eksploatowanej kwatery na zmieszane odpady komunalne oraz 3 pojemników KP7 na odpady wysegregowane (biomasa, szkło, tworzywa sztuczne). Na utwardzonym, izolowanym poletku selektywnie składowane są skratki i zawartość piaskownika z

gminnej oczyszczalni ścieków, w przyzmac (zgodnie z instrukcją eksploatacji składowiska) unieszkodliwiane są ustabilizowane osady ściekowe. Okresowo magazynowany jest gruz ceglany, opady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów. Roczna ilość odpadów przewidywana do składowania (zgodnie z decyzją OSR.7624.III-3/07 Starosty Inowrocławskiego zmieniającą za zgodą strony decyzję zezwalającą Gminie Dąbrowa Biskupia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów) to 832,20 Mg.

Tabela 8. Zestawienie danych dotyczących Składowiska Odpadów Komunalnych w Stanominie

Całkowita powierzchnia składowiska	Wykorzystana powierzchnia składowiska	Pojemność projektowa z uwzględnieniem średniej wysokości 3,5 m nad poziom gruntu	Wykorzystana pojemność składowiska	Ilość odpadów przewidziana do składowania	Ilość odpadów składowana w 2007 roku
1,47 ha	0,6 ha	36.509 m ³ (9127,25 Mg).	23065,67 m ³ (5867,96 Mg).	832,20 Mg	725,97 Mg.

Tabela 9. Ilość odpadów składowanych w 2007 roku (przychód): 725,97 Mg

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów [w tonach]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	464,58
19 08 01	Skratki	1,46
19 08 02	Zawartość piaskowników	14,60
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	119,33
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	56,80
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	69,20

Tabela 10. Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwiania w procesie D5 – zestawienie miesięczne Mg/ 2007 r.

Kod odpadu	20 03 01	19 08 01	19 08 02	19 08 05	20 02 01	20 02 03
Styczeń	33,12	0,124	1,24	8,64	17,33	21,06
Luty	39,62	0,112	1,12	10,08	-	-
Marzec	36,97	0,124	1,24	11,06	-	-
Kwiecień	38,87	0,120	1,20	10,80	2,48	3,03
Maj	43,36	0,124	1,24	8,46	-	-
Czerwiec	36,95	0,120	1,20	10,80	-	-

Lipiec	31,38	0,124	1,24	11,16	31,41	38,39
Sierpień	43,20	0,124	1,24	11,16	-	-
Wrzesień	40,09	0,120	1,20	8,64	-	-
Październik	39,29	0,124	1,24	11,16	5,58	6,72
Listopad	42,06	0,120	1,20	10,80	-	-
Grudzień	39,67	0,124	1,24	6,57	-	-

Tabela 11. Ilość odpadów składowanych w 2008 roku (przychód/ stan na 30 listopad 2008r.): 518,73 Mg

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów [w tonach]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	347,04
19 08 01	Skratki	1,34
19 08 02	Zawartość piaskowników	13,40
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	94,95
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	62

Tabela 12. Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwiania w procesie D5 – zestawienie miesięczne Mg/ 2008r.

Kod odpadu	20 03 01	19 08 01	19 08 02	19 08 05	20 02 01	20 02 03
Styczeń	38,87	0,124	1,24	11,16	-	-
Luty	34,10	0,116	1,16	8,28	-	-
Marzec	36,52	0,124	1,24	5,94	-	11,31
Kwiecień	40,89	0,120	1,20	7,92	-	34,00
Maj	27,39	0,124	1,24	11,16	-	-
Czerwiec	26,39	0,120	1,20	7,20	-	-
Lipiec	29,20	0,124	1,24	10,17	-	-
Sierpień	27,91	0,124	1,24	11,16	-	7,5
Wrzesień	25,32	0,120	1,20	10,80	-	-
Październik	28,92	0,124	1,24	11,16	-	-
Listopad	31,53	0,120	1,20	-	-	9,19

Tabela 13. Skład morfologiczny odpadów przyjmowanych na składowisku odpadów komunalnych w Stanominie 2007r.

Kod odpadu	Nazwa składnika	Charakterystyka składnika	Zawartość poszczególnych składników %
15 01 01 20 01 01	Odpady papieru i tektury	Wszelkie pozostałości oraz wyroby z papieru i tektury	0,30
15 01 02 20 01 39	Odpady tworzyw sztucznych	Wszelkie pozostałości oraz wyroby z tworzyw sztucznych	13,0
20 01 10 20 01 11	Odpady materiałów tekstylnych	Wszelkie pozostałości oraz wyroby z materiałów wełnianych, bawełnianych, innych i włókien chemicznych	0,11
15 01 07 20 01 02	Odpady szkła	Wszelkie wyroby ze szkła oraz stłuczka szklana	0,17
15 01 04 20 01 40	Odpady metali	Wszelkie wyroby oraz złom ze wszystkich rodzajów metali	0,28
20 01 08 20 02 01	Odpady organiczne pozostałe	Odpady organiczne pozostałe po wyselekcjonowaniu składników w/w np. resztki roślin, zeschnięte	16,9
20 03 09	Odpady mineralne pozostałe		0,94
	Fracja < 10 mm		68,3
RAZEM			100,00+/-0,5 %

2. Selektywna zbiórka odpadów „u źródła” polega na rozdzieleniu poszczególnych frakcji odpadów już w momencie ich powstawania, a więc w gospodarstwie domowym.

Po podpisaniu stosownej umowy posesje wyposażane są w zestaw do segregacji: pojemnik na zmieszane odpady komunalne oraz stojak z workiem na odpady wysegregowane. Są to:

- opakowania z papieru i tektury (kod 15 01 01),
- opakowania z tworzyw sztucznych – butelki PET (kod 15 01 02),
- opakowania z metalu (kod 15 01 04),
- opakowania szklane (kod 15 01 07)).

Worki odbierane są przez Zakład Usług Komunalnych GRONEKO i kierowane są na linię do segregacji, po czym jako surowiec wtórny, przekazywane są uprawnionym firmom w celu odzysku. Przed przekazaniem, wysegregowane odpady są tymczasowo magazynowane (proces odzysku: R13). Odpady wysegregowane odbierane są od mieszkańców nieodpłatnie.

Tabela 14. Ilość wysegregowanych odpadów komunalnych 2006r. na podstawie karty przekazania odpadów PUK CORIMP i ZGK GRONEKO.

przedsiębiorstwo	stosowany system i terminy odbioru segregacji	Ilość zebranych odpadów komunalnych – segregacja na podstawie karty przekazania odpadów [Mg]			
		szkło	metal	plastik	papier i tektura
PUK CORIMP	wielkopojemnikowy /w miesiącach od stycznia do kwietnia 2006r.	4,74	0,085	0,3	0,1
ZUK GRONEKO	segregacja u źródła (worki)/ od września do grudnia 2006r.	6,74	-	0,85	0,2

Obecnie 3 przedsiębiorstwa posiadają zezwolenie Wójta Gminy w zakresie odbierania odpadów komunalnych, są to:

- REMONDIS Bydgoszcz Sp. z o.o,
- Przedsiębiorstwo Komunalne SANIKONT,
- Zakład Usług Komunalnych GRONEKO,

z których tylko ZUK GRONEKO podpisał z mieszkańcami umowy na odbiór odpadów i wprowadził selektywną zbiórkę odpadów na terenie gminy.

3. Odpady biodegradowalne powstające w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia są zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie. Najczęściej są one wykorzystywane do skarmiania zwierząt gospodarskich lub poddawane kompostowaniu, jednakże nie zawsze w sposób właściwy. Natomiast odpady pochodzące z terenów komunalnych oraz pochodzące z oczyszczalni ścieków (skratki) deponowane są na składowisku odpadów komunalnych.

Tabela 15. Zbiorcze zestawienie danych o ilości zgromadzonych odpadów biodegradowalnych na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych w latach 2002 – 2008.

Ilość odpadów [Mg]								
Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Metoda unieszkodliwiania	2002	2003	2004	2005	2006	2007
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	D5	109,6	116,3	30,0	31,3	121,7,0	119,33
19 08 01	Skratki	D5	-	-	-	-	0,8	1,46
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	D5	-	-	-	-	57,0	56,80

4. Zbiórka odpadów gabarytowych - odpady gabarytowe odbierane są bezpośrednio z posesji po uprzednim zgłoszeniu. Wywożone są na Składowisko Odpadów Komunalnych w Stanominie.
5. Zbiórka odpadów budowlanych zawierających azbest - na terenie gminy azbest występuje przede wszystkim w postaci płyt falistych azbestowo – cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe w budownictwie wiejskim. Niewielki procent mieszkańców wymienia pokrycia dachowe z „eternitu” na bezpieczne dla środowiska – są to średnio 3 – 5 gospodarstw rocznie.

Tabela 16. Przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką odpadami zawierającymi azbest na terenie gminy Dąbrowa Biskupia

LP.	NAZWA FIRMY
1	Zakład Usług Komunalnych „GRONEKO” S.C. Marcin Gronowski, Mikołaj Gronowski, Mikożyn 19, 87 – 732 Lubanie
2	Zakład Usługowo – Produkcyjny „INSBUD” H. Kmieciowski, A. Drag ul. Powstańców Wielkopolskich 1, 88 -140 Gniewkowo
3	PPH „WALDI” Halina Żuk Szczepanowi 19/3, 88 – 306 Dąbrowa
4	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „WITBUD” Ireneusz Winiarski Skalmierowice 17/1, 88 – 140 Gniewkowo
5	PPH „EKO-MIX” Ul. Grabiszyńska 163, 50 – 950 Wrocław
6	Przedsiębiorstwo Projektowo – Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o.o. Ul. Kaliskiego 9,01 – 476 Warszawa
7	„MAR-POL” Marcin Zbigniew Ochociński Cętki 5, 87 – 500 Rypin
8	„Spe – Bau” Sp. z o.o. Ul. Kielecka 21/1, 53 – 401 Wrocław
9	PPH oraz OSSWiZ „GOMB-ZŁOM” Lidia Gombińska Krusza Zamkowa 4, 88 – 101 Inowrocław 3
10	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „JURKO” Jerzy Szczukocki ul. 1 Maja 25 97 – 300 Piotrków Trybunalski
11	„EKOS” Poznań Sp. z o.o. ul. Krańcowa 15, 61 – 022 Poznań
12	„Transport – Metalurgia” Sp. z o.o. Ul. Reymonta 62, 97 – 500 Radomsko
13	„GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut Ul. Kopernika 56/60, 90 – 553 Łódź
14	„ALBEKO” Emilia Sieger Sp. J. Kotowy, 87 – 510 Kotowy
15	Zakład Usługowo – Handlowy „MAXMED” Marcin Murzyn ul. Źródłana 4, 84 – 230 Rumia
16	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BETA” Zbigniew Mazur ul. Przy Stadionie 4, 88 -100 Inowrocław
17	„RAMID” Mirosław Dec UL. Kowalskiego 1/54, 03 – 288 Warszawa
18	AM Trans Progres Sp. z o.o. Ul. Sarmacka 7, 61 – 616 Poznań
19	Firma Usługowo – Handlowa „EKOPOL” Łukasz Ambrożkiewicz ul. Kwiatowa 46, 87 – 640 Czernikowo

20	„ALGADER HOFMAN” Sp. z o.o. ul. Wólczyńska 133/11B, 01 – 919 Warszawa
21	Zakład Blacharsko – Dekarsko – Instalacyjny Mieczysław Czerniak i Piotr Czerniak Stawiska 52, 88 -300 Mogilno
22	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „GNO – BUD“ Gnojno 4/3, 88 -100 Inowrocław
23	Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „CARO” Ul. Zamoyskiego 51, 22 – 400 Zamość
24	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „TERMOEXPORT” ul. Żurawia 24/7, 00 -515 Warszawa
25	Firma Usługowo – Handlowa „WOD – PRZEM” Ul. Sokola 34, 87 – 100 Toruń
26	Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „ABBA-EKOMED” Sp. z o.o. ul. Poznańska 152, 87 – 100 Toruń
27	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Budowlano – Handlowe „REMIS” Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 30, 88 -160 Janikowo
28	Zakład Dekarsko – Blacharski i Izolacji Termicznej Ul. Młyńska 17, 88 -100 Inowrocław
29	PPH – Transport i Budownictwa Ogólnego „ANIMAR” Jacewo 76, 88 -100 Inowrocław
30	Firma Wielobranżowa „DUDIMAR” S.C. K.S.Dudek Ul. Katowicka 13, 85 – 379 Bydgoszcz
31	Zakład Malarsko – Tynkarski LUK – BUD Łukasz Siudziński Grodztwo 160, 88 -150 Kruszwica
32	PPUH „MONO” Piotr Nowak Kościelec 127, 88 -170 Pakość
33	Zakład Ogólnobudowlany Słońsko 13/5, 88 – 110 Inowrocław 2
34	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe Adam Krupa Ul. Chełmińska 77/2, 86 – 260 Unisław
35	Regionalne Przedsiębiorstwo Budownictwa Wiejskiego i Ochrony Środowiska „ERBUD” Kosinowo 2/1, 55 – 110 Prusice
36	Zakład Usługowy Blacharsko – Dekarski Ul. Mochelska 11, 85 – 569 Bydgoszcz

6. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi – na terenie gminy gospodarka odpadami niebezpiecznymi powstającymi w gospodarstwach domowych nie jest uregulowana. Odpady niebezpieczne takie jak: zużyte baterie, opakowania po detergentach zawierających substancje niebezpieczne, odczynniki fotograficzne, opakowania po farbach, lakierach itp., w strumieniu odpadów komunalnych trafiają na składowisko.
7. Gospodarka odpadami medycznymi i weterynaryjnymi – zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.), odpady medyczne są to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Natomiast odpady weterynaryjne są to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach. Odpady medyczne i weterynaryjne stanowią grupę bardzo zróżnicowaną pod względem właściwości fizycznych i chemicznych, a także pod względem stopnia zagrożenia dla środowiska.

Na terenie gminy znajdują się 3 ośrodki zdrowia (w Dąbrowie Biskupiej, Parchaniu oraz Radojewicach), apteki i 2 lecznice dla zwierząt (w Dąbrowie Biskupiej), jednak obecnie brak jest danych na temat ilości odpadów powstających w tych obiektach. Odpady niebezpieczne wytwarzane w ośrodkach zdrowia, aptekach oraz lecznicach dla zwierząt powinny być unieszkodliwiane stosownie do obowiązujących przepisów.

Najpowszechniej stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów medycznych jest ich termiczne unieszkodliwianie. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2000 r. dopuszcza także inne sposoby unieszkodliwiania tego typu odpadów. W województwie funkcjonuje 5 spalarni odpadów medycznych zlokalizowanych przy obiektach następujących szpitali:

- Regionalne Centrum Onkologii w Bydgoszczy,
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu,
- Wojewódzki Szpital we Włocławku,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Golubiu-Dobrzyniu
- Szpital Specjalistyczny w Grudziądzu.

Całkowita wydajność wymienionych spalarni wynosi 700 kg/h, co zabezpiecza potrzeby województwa w zakresie unieszkodliwiania wytwarzanych odpadów medycznych. Są to nowoczesne urządzenia spełniające wymogi określone przepisami prawa. Nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz dla jakości środowiska.

Unieszkodliwianie odpadów weterynaryjnych odbywa się w dwóch instalacjach zajmujących się utylizacją materiałów szczególnie ryzyka i padłych zwierząt.

Są to zakłady:

- „Struga S.A.” w Jezuickiej Strudze (gmina Rojewo) o wydajności 120 ton na dobę.
- „Hetman Sp. z o.o.” w Olszówce (gmina Golub-Dobrzyń) o wydajności 40 ton na dobę

Wymienione zakłady posiadają własne spalarnie produktów procesu utylizacyjnego. Obiekty zabezpieczają potrzeby regionu w zakresie unieszkodliwiania odpadów weterynaryjnych. Ponadto na terenie województwa istnieje 5 obiektów – systemów zbiorczych odpadów weterynaryjnych.

8. Gospodarka wycofanymi z użytkowania samochodami – występujący w ostatnich latach w Polsce rozwój motoryzacji, stwarza konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami, powstającymi w wyniku eksploatacji pojazdów. Część odpadów powstających w wyniku demontażu pojazdów może być poddana odzyskowi, natomiast część odpadów, głównie niebezpiecznych, należy unieszkodliwić. Istniejąca na terenie naszego województwa, sieć zakładów zajmujących się demontażem pojazdów, posiadających koncesje Wojewody, jest wystarczająca i zabezpiecza aktualne potrzeby w tym zakresie. Co nie oznacza, że ilość tych punktów może sukcesywnie rosnąć.

Na terenie gminy nie ma żadnego koncesjonowanego zakładu złomowania pojazdów. Na terenie powiatu inowrocławskiego znajduje się Przedsiębiorstwo Recyklingu Pojazdów w Latkowie posiadające stosowne decyzje. Nie nadające się do użytkowania pojazdy kierowane są z reguły do tak zwanych auto-złomów, gdzie prowadzona jest sprzedaż używanych i regenerowanych części samochodowych. Oceną stanu i sposobu gospodarowania wyżej wymienionymi odpadami utrudnia brak wiarygodnych danych o ilości wycofanych z eksploatacji pojazdów poddawanych procesowi demontażu.

Recykling wraków samochodowych obejmuje fazę usunięcia odpadów niebezpiecznych tj.: osuszenie z płynów i smarów, usunięcie elementów eksplozyjnych oraz akumulatora i baterii. Później dokonywany jest demontaż strukturalny z odzyskiem produktowym w postaci części zamiennych, i odzyskiem surowcowym w postaci metali ,tworzyw itp. Przeciętna łączna objętość płynów i smarów poeksploatacyjnych do usunięcia wynosi od 23,2 do 33,2 litrów. Demontaż samochodu obejmuje przeciętnie osiem grup materiałowych, w tym znaczącą ilość stanowi: stal 400 kg, tworzywa 125 kg, silnik 100 kg, opony 60 kg. W Grudziądzu zlokalizowany jest jedna z trzech w funkcjonujących w kraju instalacji do strzępienia pojazdów, której moce przerobowe są niewykorzystane.

9. Zbiórka i unieszkodliwianie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych – zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne to głównie złom elektryczny i elektroniczny, urządzenia radiowe i telewizyjne, sprzęt komputerowy, urządzenia gospodarstwa domowego itp. Odpady te zawierają substancje niebezpieczne, takie jak: ołów, rtęć, kadm oraz substancje stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej. Na terenie Gminy zbiórka zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych dotychczas prowadzona była 1 raz do roku w formie zbiórki na terenie przy oczyszczalni ścieków w Dąbrowie Biskupiej. Ze względu na niewielkie zainteresowanie ze strony mieszkańców (w 2007 r. podczas zbiórki zorganizowanej przez Urząd Gminy zebrano 0,21 Mg odpadu) odpady typu zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne na zgłoszenie odbierane są bezpośrednio z posesji przez przedsiębiorstwa posiadające stosowne zezwolenie (głównie ZGK GRONEKO”).

6.1. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Kontrolowanie systemu zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych oraz dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów to jedno z podstawowych kierunków usprawnienia systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Dąbrowa Biskupia. Obecnie na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia prowadzona jest już kontrola systemu zbiórki odpadów komunalnych od właścicieli posesji poprzez wprowadzenie i egzekwowanie obowiązku posiadania przez właścicieli posesji lub administratorów budynków umów na odbiór odpadów komunalnych przez uprawnione firmy.

Jednakże Gmina Dąbrowa Biskupia nadal boryka się z wieloma problemami związanymi z gospodarką odpadami.

Zidentyfikowano następujące problemy:

- Niedostateczny stan świadomości ekologicznej mieszkańców;
- Brak instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów (poza składowaniem);
- Szybkie tempo wypełniania się Składowiska Odpadów Komunalnych w Stanominie, co powoduje znaczne skrócenie jego użyteczności;
- Brak między gminnego porozumienia, którego celem byłaby realizacja kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi;
- Deponowanie na składowisku odpadów biodegradowalnych, pochodzących z terenów komunalnych oraz odpadów biodegradowalnych (skratek) pochodzących z oczyszczalni ścieków;
- Niewystarczający zasięg systemu segregacji odpadów „u źródła”;
- Brak systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych;

- Stosunkowo niskie opłaty za składowanie zmieszanych odpadów komunalnych przy jednoczesnym braku preferencji cenowej przy odbiorze odpadów wysegregowanych;

7. Obiekty i instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Odpady komunalne i inne odpady, nie będące odpadami niebezpiecznymi wytwarzane na terenie gminy Dąbrowa Biskupia są unieszkodliwiane poprzez składowanie na Składowisku Odpadów Komunalnych. Składowisko zlokalizowane jest w obrębie wsi Stanomin, 1,5 km na północ od Dąbrowy Biskupiej, w odległości 100 m od drogi Dąbrowa Biskupia-Gniewkowo. Składowisko zostało zaprojektowane na terenach nieużytków po byłej żwirowni. Składowisko położone jest na południe od zabudowań wsi Stanomin, z zachowaniem 500 m strefy ochrony sanitarnej. Wzdłuż północno-zachodniej granicy składowiska, w odległości około 80 m przebiega rów melioracyjny uchodzący do Kanału Parchańskiego.

Pod względem geomorfologicznym teren składowiska położony jest na wysoczyźnie morenowej zwanej Wysoczyzną Kujawską. W rejonie składowiska morfologia terenu wykazuje niewielkie zróżnicowanie. Powierzchnia terenu zalega w przedziale rzędnych 97-100,5 m n.p.m. i wykazuje łagodne nachylenie w kierunku północnym do Kanału Parchańskiego. Omawiany teren zbudowany jest z plejstocénskich osadów akumulacji wodno-lodowcowej, wykształconych w postaci pagórków z utworów piaszczystych, poniżej których zalega glina zwałowa o charakterze słaboprzepuszczalnym. Kompleks glin rozprzestrzenia się poza teren składowiska, co stanowi naturalny ekran uniemożliwiający infiltrację ewentualnych zanieczyszczeń powierzchniowych do głębszej warstwy wodonośnej o charakterze eksploatacyjnym. Utwory piaszczyste stanowią ze względu na uziarnienie piaski drobne i piaski średnie. Woda gruntowa o swobodnym i lekko napiętym zwierciadle występuje w gruntach piaszczystych oraz w postaci sączeń śródglinowych i stabilizuje się na rzędnej 94,7-95,2 m n.p.m.

Powierzchnia całkowita składowiska wynosi 14 700 m². Jego łączna pojemność, po uwzględnieniu średniej wysokości, wynosi 36 509 m³.

Odpady składowane są w wyznaczonym miejscu, warstwami i ugniatane. Warstwa świeżych odpadów stałych nie powinna przekraczać 1,5 do 2,0 m. Odpady przykrywane są 15 cm warstwą izolacyjną żwiru. Eksploatacja składowiska planowana jest do grudnia 2012 r. Obecnie wypełnienie składowiska wynosi 63% całkowitej pojemności.

Po zakończeniu eksploatacji kwatera składowiska zostanie przykryta 60 cm warstwą gleby.

Uszczelnienie niecki składowiska stanowią: piasek 0,40 m, folia PCW, papa izolacyjna i piasek 0,40 m. W miejscu załamania skarpy z dnem wykonano zabezpieczenie z betonu B-10 grubości 0,10 m. Dno składowiska zostało wyprofilowane ze spadkiem 7 ‰ w kierunku studzienki zbiorczej. Na dnie niecki wykonano układ drenów kamiennych (1 zbierający i 10 bocznych), w celu odprowadzenia odcieków do studzienki zbiorczej, z której są przetłaczane do zbiornika retencyjnego odcieków. Ostatecznie odcieki, przewodami Ø 60, transportowane są do oczyszczalni ścieków.

W 2007 roku na składowisku umieszczono 725,97 Mg odpadów.

W 2008 roku składowisko wyposażone zostało w instalację odgazującą.

Wykonane zostały 3 otwory nierurowane do głębokości 4,5m ppt. Łączny metraż wyniósł 13,5 mb. W każdym z wykonanych otworów zamontowano studnie odgazowujące o długości całkowitej 4,6m z czego 4,5 m zarurowano w odpadach komunalnych.

Do zarurowania otworów użyto perforowanych rur PCV o średnicy 90mm. Otwór zabezpieczony został stalową obudową o długości 0,8m i średnicy 152mm z czego 0,7m nadbudowano nad powierzchnię składowiska.

Obiekty i urządzenia wchodzące w skład składowiska:

1. niecka składowiska - 0,7 ha,
2. studzienka zbiorcza odcieków - Ø 1200,
3. zbiornik retencyjny odcieków - 50 m³,
4. rów opaskowy,
5. budynek portierni z szatnią i wc,
6. brama wjazdowa oraz ogrodzenie z siatki stalowej wysokości 2 m,
7. brodzik dezynfekcyjny,
8. spycharka typu równiarka,
9. 3 piezometry
10. waga, (zlokalizowana na terenie pobliskiej gminnej oczyszczalni ścieków za zgodą Starosty Inowrocławskiego z dnia 19 sierpnia 2005r. znak OSR.7628-6-2/05, 2005r. Zmiana lokalizacji posadowienia wagi samochodowej nastąpiła ze względu na brak stałego nadzoru na składowisku),
11. 3 studzienki odgazowujące,
12. 3 kontenery KP7 na odzysk odpadów z masy odpadów zdeponowanych na składowisku.

8. Prognoza wytwarzania odpadów

Biorąc pod uwagę następujące dane:

- Gmina Dąbrowa Biskupia ma charakter wiejski
- Prognoza zmiany liczby ludności Gminy Dąbrowa Biskupia w latach 2008-2015
- Zmiana wskaźników wytwarzania odpadów oraz zmiana uśrednionego składu morfologicznego zmieszanych odpadów komunalnych wytwarzanych na terenach wiejskich, zawartych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010
 - wskaźnik zawartości odpadów biodegradowalnych w całym strumieniu odpadów komunalnych dla terenów wiejskich wynosi 36%
 - odpady wielkogabarytowe stanowią 7% całej masy wytworzonych odpadów komunalnych
 - wskaźnik wytwarzania odpadów remontowo – budowlanych wynosi około 17 kg/M/rok

oszacowano ilość wytwarzanych odpadów na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia w latach 2008-2015.

Tabela 17. Liczba ludności Gminy Dąbrowa Biskupia w okresie perspektywicznym 2007-2015

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
liczba mieszkańców	5 159	5 231	5 225	5 219	5 213	5 207	5 201	5 195	5 189

Tabela 18. Zakładane zmiany wskaźników generowania odpadów komunalnych w okresie perspektywicznym 2007-2015

Szacowany wzrost wskaźników w kolejnych latach		0%	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%
Nazwa odpadu	Zawartość poszczególnych grup w całym strumieniu odpadów komunalnych (%)	Ilość odpadów wytwarzanych przez mieszkańców gminy (kg/M/rok)								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Papier i tektura	0,30	0,27	0,27	0,27	0,28	0,28	0,28	0,29	0,29	0,29
Tworzywa sztuczne	13,00	11,71	11,83	11,94	12,06	12,18	12,29	12,41	12,53	12,65
Materiały tekstylne	0,11	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Szkło	0,17	0,15	0,15	0,15	0,15	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
Metal	0,28	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26	0,26	0,26	0,27	0,27
Organiczne pozostałe	16,90	15,22	15,37	15,52	15,68	15,83	15,98	16,13	16,28	16,44
Mineralne pozostałe	0,94	0,85	0,86	0,87	0,87	0,88	0,89	0,90	0,91	0,92
Frakcja <10 mm	68,30	61,50	62,11	62,73	63,34	63,96	64,57	65,19	65,80	66,42
RAZEM	100	90,05	90,94	91,83	92,74	93,65	94,53	95,44	96,34	97,25

Tabela 19. Prognoza ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia w okresie perspektywicznym 2008-2015

Nazwa odpadu	Prognoza ilość wytwarzanych odpadów (Mg/rok)								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Papier i tektura	1,39	1,41	1,41	1,46	1,46	1,46	1,51	1,51	1,50
Tworzywa sztuczne	60,41	61,88	62,39	62,94	63,49	63,99	64,54	65,09	65,64
Materiały tekstylne	0,51	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52
Szkło	0,77	0,78	0,78	0,78	0,83	0,83	0,83	0,83	0,83

Metal	1,29	1,31	1,31	1,36	1,35	1,35	1,35	1,40	1,40
Organiczne pozostałe	78,52	80,40	81,09	81,83	82,52	83,21	83,89	84,57	85,31
Mineralne pozostałe	4,38	4,50	4,54	4,54	4,59	4,63	4,68	4,73	4,77
Frakcja <10 mm	317,29	324,90	327,76	330,57	333,42	336,21	339,05	341,83	344,65
RAZEM	464,56	475,70	479,80	484,00	488,18	492,20	496,37	500,48	504,62

9. Cele krótkoterminowe i długoterminowe w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, mające na celu poprawę stanu istniejącego

9.1. Cele niezbędne do osiągnięcia w gospodarce odpadami komunalnymi Gminy Dąbrowa Biskupia

Na podstawie założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 oraz aktualnych przepisów prawnych przyjęto cele działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Dąbrowa Biskupia:

- Ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowiska,
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Podnoszenie skuteczności oraz rozwój selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych,
- Wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,

Zapewnienie skutecznych i zgodnych z wymogami ochrony środowiska rozwiązań w zakresie odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów.

Cele krótkookresowe 2008 - 2011

- wdrożenie zapisów planu gospodarki odpadami;
- podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- likwidacja nieczynnego mogilnika;
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej – realizacja programów edukacji ekologicznej;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych;
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych;
- współdziałanie z przedsiębiorcami w celu rozwoju działań i rozbudowy odpowiedniej infrastruktury do zbierania, transportu oraz odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych;

- kontynuacja realizacji programu usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest na terenie gminy;

Cele długookresowe 2012 - 2015

- dalszy rozwój i doskonalenie systemu gospodarki odpadami;
- dalszy rozbudowa sieci selektywnej zbiórki odpadów;
- kontynuacja i intensyfikacja akcji szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej;
- intensyfikacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- budowa Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych;

9.2. Założenia do planu gospodarki odpadami komunalnymi

Głównymi założeniami planu gospodarki odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia są: doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych na składowisko.

W Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia wzięto pod uwagę konieczność:

1. Rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w oparciu o zbieranie selektywne „u źródła”:
 - Wydzielania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych
 - Odzysku i unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych
2. Rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych;
3. Stworzenia lub rozbudowy niezbędnej infrastruktury technicznej pomocnej w osiągnięciu założeń gospodarki odpadami;

9.3. Odzysk odpadów ulegających biodegradacji

System gospodarowania odpadami komunalnymi powinien zapewnić stopniowe ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, które powinno osiągnąć:

- do dnia 31 grudnia 2010 r. – do nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- do dnia 31 grudnia 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- do dnia 31 grudnia 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (105 Mg).

9.4. Odzysk odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych

Odpady wielkogabarytowe to odpady pochodzące z gospodarstw domowych i obiektów infrastruktury, które ze względu na duże rozmiary: stare meble oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wymagają odrębnego systemu gromadzenia, odbioru i transportu.

Zakłada się za Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami następujący rozwój systemu selektywnego gromadzenia odpadów wielkogabarytowych i uzyskanie następujących poziomów odzysku w Gminie Dąbrowa Biskupia:

- 2010 rok - 60%
- 2015 rok - 80%

Zgodnie ze strategią Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami przewiduje się następujące poziomy odzysku odpadów budowlano - remontowych w Gminie Dąbrowa Biskupia:

- 2010 rok - 40%
- 2015 rok - 60%

Przewiduje się za Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami osiągnięcie w Gminie Dąbrowa Biskupia następujących poziomów selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

- 2010 rok - 50%
- 2015 rok - 80%

Ponadto gmina powinna:

- Zobligować przedsiębiorstwa ubiegające się o zezwolenie na odbieranie odpadów do zorganizowania systemu selektywnego ich odbierania i osiągnięcia zapisanych wyżej poziomów selektywnej zbiórki,
- Zobligować przedsiębiorstwa do zorganizowania selektywnego odbioru odpadów. Odpady zbierane w sposób selektywny powinny być odbierane od mieszkańców nieodpłatnie,
- Zobligować przedsiębiorstwa do podpisania odpowiednich umów z organizacjami odzysku, co pozwoli na sfinansowanie części kosztów selektywnej zbiórki,
- Pokrywać część kosztów selektywnego odbioru i unieszkodliwiania odpadów np. koszt worków,
- Zlikwidować „dzikie” wysypiska odpadów.

9.5. Odzysk opakowań i surowców wtórnych

Poziomy odzysku surowców wtórnych determinowane są przez poziomy odzysku i recyklingu określone dla odpadów opakowaniowych (DZ.U. 2007 Nr 109 poz. 752 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych).

Tabela 20. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku

Lp.	Rodzaj opakowania	2008		2010		2014	
		% poziomu		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opakowania ogółem	50	27	53	35	60	55
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	18	-	18	22,5	22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	41	-	45	-	50
4.	Opakowania ze stali, w tym z blachy stalowej	-	25	-	33	-	50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	49	-	52	-	60
6.	Opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami	-	39	-	43	-	60
7.	Opakowania z drewna	-	15	-	15	-	15

Z uwagi na postęp technologiczny, jaki dokonał się w zakresie wytwarzania materiałów opakowaniowych i opakowań, polegający na znacznym obniżeniu ich masy, a także ze względu na konieczność przeprowadzania przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania towarów (redukcja u źródła zgodnie z normą PN-EN 13428:2005 (U) Opakowania – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu – Zapobieganie poprzez redukcję u źródła) nie przewiduje się znaczącego wzrostu masy odpadów opakowaniowych.

Oczekuje się również pozytywnych zmian w zakresie przydatności odpadów do recyklingu materiałowego oraz odzysku energii. Wynika to z konieczności przeprowadzania ocen zgodności opakowań z normami zharmonizowanymi PN-EN 13430:2005 (U) Opakowania – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku przez recykling materiałowy i PN-EN 13431:2005 (U) Opakowania – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku w postaci energii, w tym określenie minimalnej wartości opałowej.

Gmina Dąbrowa Biskupia planuje współdziałanie z przedsiębiorcami w celu rozwoju działań i rozbudowy odpowiedniej infrastruktury do zbierania, transportu oraz odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. Zintensyfikowane zostaną działania dotyczące edukacji ekologicznej społeczeństwa poprzez działania promujące selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych.

10. Plan działań w gospodarce odpadami komunalnymi

10.1. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych

Kontrolowanie systemu zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych oraz dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów to jedno z podstawowych kierunków usprawnienia systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Dąbrowa Biskupia. Obecnie na terenie gminy prowadzona jest już kontrola systemu zbiórki odpadów komunalnych od właścicieli posesji poprzez wprowadzenie i egzekwowanie obowiązku posiadania przez właścicieli posesji lub administratorów budynków umów na odbiór odpadów komunalnych przez uprawnione firmy.

W Gminie Dąbrowa Biskupia jest już wdrażany system segregacji odpadów komunalnych „u źródła”. Dla gminy o zabudowie jednorodzinnej, rozwiązaniem będzie kontynuowanie dotychczasowego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych opartego na systemie workowym.

Rozwiązaniem dla selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego powinna być oparta na systemie tzw. „wystawki” w wyznaczonych miejscach według założonego harmonogramu oraz na zgłoszenie z indywidualnych posesji.

W przypadku odpadów niebezpiecznych, takich jak baterii oraz przeterminowane leki należy zorganizować stałe miejsce ich zbierania w wyznaczonych punktach gminy.

System zbierania odpadów remontowo – budowlanych oparty na indywidualnych zleceniach również winien być kontynuowany.

Należy również wspierać indywidualne formy unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych. Do głównych instrumentów służących promowaniu procesów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jako alternatywie dla ich składowania, należy zaliczyć politykę opłat za składowanie. Cena za przyjmowanie odpadów do składowania powinna być na takim poziomie, by zachęcać do innych rozwiązań w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Generalnie należy przyjąć, że na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia, ze względu na zabudowę jednorodziną, preferowanym kierunkiem zagospodarowania odpadów biodegradowalnych powinna być indywidualna forma wykorzystania tych odpadów w przydomowych kompostownikach. Ważnym zadaniem dla Gminy jest wspieranie indywidualnych inicjatyw w zakresie zagospodarowania odpadów biodegradowalnych poprzez np. akcję oferowania po preferencyjnych cenach kompostowników przy jednoczesnym obniżeniu kosztów odbioru odpadów komunalnych zmieszanych. Działania te należy wesprzeć odpowiednio wcześniej przeprowadzoną kampanią edukacyjno - informacyjną. Częścią tejże kampanii może być dystrybucja ulotek informujących o sposobie segregacji odpadów, ulotek informujących o korzyściach dla środowiska wynikających z wdrożenia systemu segregacji odpadów biodegradowalnych, korzyściach ekonomicznych dla uczestników programu oraz ulotki informacyjne w zakresie obsługi kompostowników.

W organizowaniu działań edukacyjnych wskazany jest udział władz powiatu, ze względu na zaplecze merytoryczne oraz personalne (większa liczba personelu posiadająca odpowiednie kwalifikacje). W przypadku terenów komunalnych (tereny zielone, parki, targowisko, cmentarze) proponuje się dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych zakup oraz rozstawienie dodatkowych pojemników (kontenerów) na odpady zielone, które okresowo będą wywożone przez uprawnioną jednostkę na wyznaczone składowisko odpadów komunalnych posiadające kompostownię. Ze względu na wiejski charakter gminy oraz tradycyjne postępowanie mieszkańców gminy z odpadami biodegradowalnymi (tj.

wykorzystanie ich jako wsadu do kompostownika przydomowego lub do skarmiania zwierząt w przydomowych gospodarstwach), nie widzi się zasadności budowy gminnej kompostowni. Należy natomiast zawrzeć stosowną umowę z właścicielem najbliższego składowiska posiadającego kompostownię na odbiór odpadów biodegradowalnych zbieranych z terenów komunalnych oraz odpadów biodegradowalnych (skratek) pochodzących z oczyszczalni ścieków

10.2. Rozbudowa niezbędnej infrastruktury technicznej pomocnej w osiągnięciu założeń gospodarki odpadami

Pojemność istniejącego Składowiska Odpadów Komunalnych Gminy Dąbrowa Biskupia jest ograniczona i zapełnia się w szybkim tempie. Zintensyfikowanie prowadzonego systemu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” (objęcie systemem wszystkich mieszkańców gminy) a także zastosowanie zaproponowanego powyżej systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych oraz odpadów remontowych i budowlanych spowoduje wydłużenie żywotności składowiska.

Jednakże zgodnie z wytycznymi Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010, podstawą gospodarki odpadami komunalnymi powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców. Takie zakłady zagospodarowania odpadów powinny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:

- mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie,
- demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

Zgodnie z zapisami programu Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2010, zakłada się stopniowe tworzenie rozwiązań regionalnych, opartych na uzgodnionych przez gminy systemach segregacji, odzysku, zbierania, transportu odpadów, a także ich składowania na składowiskach odpadów, wchodzących w skład międzygminnych kompleksów odpadów.

W związku z powyższym należy nawiązać współpracę z gminami sąsiednimi w celu powołania Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, który rozpocznie funkcjonowanie po zamknięciu istniejącego Składowiska Odpadów Komunalnych w Stanominie. Proponuje się aby prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi w ramach międzygminnego rozwiązania oparte było o składowisko odpadów w Giebni oraz Zakład Utylizacji Odpadów w Inowrocławiu.

11. Odpady niebezpieczne

11.1. Charakterystyka odpadów zawierających azbest. Zasady postępowania z odpadami zawierającymi azbest

Specyficzne i uniwersalne własności azbestu spowodowały jego rozpowszechnienie w przemyśle a masowo w budownictwie. Najwięcej produkowano płyt azbestowo-cementowe, zawierających przeciętnie 10% azbestu, stosowanych jako pokrycia dachowe i okładziny elewacyjne budynków mieszkalnych. Płyty azbestowo-cementowe wykorzystywane były w budownictwie wiejskim, miejskim budownictwie mieszkaniowym, budownictwie przemysłowym oraz energetyce (chłodnie kominowe).

Wieloletnie badania negatywnego wpływu produkcji i stosowanie tych wyrobów wykazały kancerogenne działania włókien azbestu. Zagrożenie dla zdrowia powodowane jest wnikaniem do organizmu drogą oddechową uwolnionych do atmosfery włókien azbestu. W wyniku uznania azbestu jako substancji kancerogennej, od lat osiemdziesiątych w zdecydowany sposób ograniczono stosowanie azbestu w gospodarce niemal na całym świecie. Aktualnie kwestię produkcji i stosowania wyrobów zawierających azbest reguluje Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z którą od 28 września 1998 roku w Polsce obowiązuje całkowity zakaz produkcji płyt azbestowo-cementowych dla budownictwa, a od 18 marca 1999 roku zakaz obrotu tymi wyrobami.

Zły stan techniczny samych płyt oraz ich mocowań na budynkach powoduje uwalnianie się włókien azbestowych do środowiska. Stężenie pyłu azbestowego w gęstej zabudowie mieszkalnej jest potencjalnym zagrożeniem dla zdrowia mieszkańców. Podejmując działania związane z eliminowaniem wyrobów zawierających azbest obiektów budowlanych należy zwrócić uwagę na:

- sporządzenie dokładnej inwentaryzacji budynków mieszkalnych wyposażonych w wyroby zawierające azbest,
- właściwą i obiektywną ocenę stanu technicznego i zakresu zniszczeń tych wyrobów i dokonanie na tej podstawie kwalifikacji obiektów do demontażu,
- organizację placu budowy umożliwiającą zachowanie wszelkich zasad chroniących środowisko przed przedostaniem się pyłów azbestowych do środowiska,
- wskazanie miejsc składowania przygotowanych odpowiednio odpadów azbestowych,
- możliwości pozyskania ewentualnych źródeł finansowania przedsięwzięcia,
- podniesienie świadomości społecznej w zakresie bezpiecznego demontażu wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z zasadami wynikającymi z uregulowań prawnych w zakresie obowiązków uczestników przedsięwzięcia usuwania wyrobów zawierających azbest, właściciele lub zarządcy obiektów budowlanych, szacują ilości materiałów zawierających azbest oraz ocenę zakresu uszkodzeń, dokonują przeglądu stanu technicznego oraz identyfikacji rodzaju azbestu.

Ponieważ wymiana elementów zawierających azbest wiąże się z wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych, wykonawcy robót winni być odpowiednio przygotowani do wykonywania tych prac stosując się do zasad wymienionych wyżej, a ponadto: Ustawą o odpadach, wykonawca zobowiązany jest do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. I tak na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia, w zakresie robót

związanych z wytwarzaniem odpadów azbestowych legalnie może działać kilkadziesiąt firm z całego kraju, które uzyskały decyzje zezwalające na wytwarzanie odpadów zawierających azbest. Odpady azbestowe unieszkodliwia się metodą składowania na wyspecjalizowanych składowiskach.

11.1.1. Stan aktualny

Na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia azbest występuje przede wszystkim w postaci płyt falistych azbestowo – cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe w budownictwie wiejskim. Niewielki procent mieszkańców wymienia pokrycia dachowe z „eternitu” na bezpieczne dla środowiska – są to średnio 3 – 5 gospodarstw rocznie.

Tabela 21. Zestawienie ilości pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo – cementowych na terenie gminy

Lp.	Nazwa wyrobu zawierającego azbest	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)	Jednostka miary	Ilość
1.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Bąkowo	m ²	839
2.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Brudnia	m ²	11170
3.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Chlewiska	m ²	12434
4.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Chróstowo	m ²	20678
5.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Dąbrowa Biskupia	m ²	14796
6.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Dziewa	m ²	2424
7.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Głojkowo	m ²	335
8.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Konary	m ²	8328
9.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Mleczkowo	m ²	7523
10.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Modliborzyce	m ²	5571
11.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Niemojewo	m ²	1094
12.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Nowy Dwór	m ²	4161
13.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Ośniszczewko	m ²	5992
14.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Ośniszczewo	m ²	18100
15.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Parchanie	m ²	9018
16.	płyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Parchaniki	m ²	8578

17.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Pieczyska	m ²	1329
18.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Pieranie	m ²	6647,5
19.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Przybyslaw	m ²	20448
20.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Radojewice	m ²	13946
21.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Rejna	m ²	5343
22.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Sobiesiernie	m ²	1179
23.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Stanomin	m ²	7726
24.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Walentynowo	m ²	12111
25.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Wola Stanomińska	m ²	2243
26.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Wonorze	m ²	8909
27.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Zagajewice	m ²	5465
28.	plyty faliste azbestowo – cementowe dla budownictwa	Zagajewiczki	m ²	3337
RAZEM			m²	219.724,5

11.1.2. Stan docelowy oraz cele dotyczące odpadów zawierających azbest

Azbest zaliczany jest do substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzkiego. Głównym celem zgodnym z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” jest usunięcie tego typu wyrobów do 2032 roku. W związku z tym w okresie obejmującym lata 2008-2015 głównym celem jest usunięcie co najmniej 60% tego typu wyrobów oraz zabezpieczenie pozostałej części poprzez pokrycie odpowiednią grubością farby zabezpieczającej przed pyleniem.

W pierwszej kolejności jako najbardziej szkodliwe dla zdrowia ludzi mieszkających na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia należy usunąć materiały zawierające azbest, które posłużyły jako pokrycia dachowe budynków, a dopiero później rury i połączenia rurowe zawierające azbest.

Powyższe cele można osiągnąć poprzez sukcesywne wspieranie osób fizycznych chętnych we własnym zakresie usuwać z własnych budynków materiały zawierające azbest – często wysokie koszty usunięcia, transportu oraz unieszkodliwienia materiałów zawierających azbest utrudniają i zniechęcają właścicieli nieruchomości do podejmowanie takich działań.

11.2. Składowisko odpadów niebezpiecznych – mogilnik

Mogilnik to rodzaj składowiska odpadów niebezpiecznych, zabezpieczony przed kontaktem zarówno z wodami gruntowymi, jak i atmosferą.

Mogilniki najczęściej wykorzystywane były do deponowania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach.

Jedno z takich składowisk zlokalizowane jest na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia w miejscowości Stanomin na terenie należącym do składowiska odpadów komunalnych. Mogilnik został założony w 1974 r. i zamknięty w 1986 r.

Urząd Gminy Dąbrowa Biskupia nie dysponuje dokumentacją dotyczącą tego mogilnika. Obiekt ten, jaki i cały teren, na którym znajduje się obecnie składowisko odpadów komunalnych, należał wcześniej do Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Inowrocławiu.

Na podstawie protokołu z kontroli WIOŚ z dnia 1 października 1993 r. wynika, że obiekt powinien się składać z 32 zbiorników betonowych o pojemności 6,3 m³ z uszczelnionym betonowym dnem – wypełnionych w 100%. Zbiorniki przykryte zostały betonowymi płytami i zasypane glebą.

Likwidacja składowiska, ze względu na znaczne koszty, jest procesem wieloletnim. W 1984 r. zlikwidowano 400 kg, w 1985r. - 2001kg. Z protokołu WIOŚ wynika, że pozostało jeszcze ok. 42 Mg odpadów niebezpiecznych.

W maju 2005 r. dokonano oceny ilości zdeponowanych odpadów w omawianym mogilniku.

Stan ilościowy zbiorników przedstawiał się następująco:

$$\begin{array}{l} \text{pojemniki betonowe } \phi 1500 - 6 \text{ szt.} \times 2,5 \text{ m}^3 = 15\text{m}^3 \\ \text{pojemniki betonowe } \phi 1000 - 10 \text{ szt.} \times 2,0 \text{ m}^3 = 20\text{m}^3 \\ \hline \text{Razem} - 35\text{m}^3 \end{array}$$

Obiekt ten był objęty programem likwidacyjnym Wojewody Kujawsko-Pomorskiego (2005/2006r.), który nie został zrealizowany w wyznaczonym wówczas terminie.

Jednym z warunków osiągnięcia celów w zakresie gospodarowania przeterminowanymi środkami ochrony roślin, sformułowanego w Programie Ochrony Środowiska z planem gospodarki odpadami Województwa Kujawsko – Pomorskiego 2010, jest sukcesywna likwidacja mogilników i przeprowadzenie rekultywacji terenów skażonych. Program zakłada, że wszystkie nieczynne mogilniki powinny być zlikwidowane do roku 2010.

Jako kryterium ustalenia kolejności likwidowanych obiektów przyjmuje się przede wszystkim lokalizację obiektu i stopień jego zagrożenia dla ludzi i środowiska.

12. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnej

Celem edukacji ekologicznej jest przede wszystkim podniesienie świadomości ekologicznej określonych grup ludzi w celu zmiany ich nastawienia i sposobu zachowania. Rolą edukacji ekologicznej jest uwrażliwienie społeczeństwa na problem odpadów, edukacja może być wykorzystana do podania do wiadomości nowych przepisów lub zapoznania z nowymi obiektami np. punktami odbioru odpadów niebezpiecznych.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia jest uzależnione przede wszystkim od uświadomienia i aktywności mieszkańców we wdrażaniu założeń i zasad systemu.

Postawa mieszkańców gminy wobec wdrażanych rozwiązań zależy od poziomu ich wiedzy na temat problematyki gospodarki odpadami. W zakresie edukacji ekologicznej mieszkańców gminy szczególne znaczenie mają zajęcia z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska dla dzieci i młodzieży oraz szkolenia dla kadr zajmujących się gospodarką odpadami.

Edukacja powinna uświadomić mieszkańcom gminy, że oni sami „wytwarzają” odpady, oni sami decydują o ilości, składzie i sposobie gromadzenia odpadów. Powinni wiedzieć, że odpady są źródłem surowców i energii, które można wykorzystać, a deponowanie odpadów na składowiskach nie jest jedyną metodą unieszkodliwiania i przerobu odpadów. Mieszkańcy powinni zdawać sobie sprawę, iż wybór określonych metod postępowania z odpadami pociąga za sobą konkretne skutki ekologiczne i ekonomiczne.

Edukacja ekologiczna może być prowadzona przez organizowanie akcji informacyjnych w różnych formach, np. poprzez:

- regionalne środki masowego przekazu – prasa, radio, telewizja
- organizacje społeczne
- szkoły i inne ośrodki oświatowe i wychowawcze
- akcje informacyjne – ulotki, afisze, reklamy, obwieszczenia władz gminy
- wycieczki mieszkańców połączone ze zwiedzaniem nowoczesnych obiektów gospodarki odpadami
- warsztaty edukacyjne poświęcone selektywnej zbiórce odpadów
- organizowanie festynów związanych z ochroną środowiska np. z okazji Święta Ziemi.

12.1. Edukacja dzieci i młodzieży

Bardzo ważna jest edukacja najmłodszych dzieci. Wiąże się to przede wszystkim z wprowadzeniem do programów szkolnych zagadnień związanych z edukacją ekologiczną ze szczególnym uwzględnieniem systemu selektywnej zbiórki odpadów. Niektóre zagadnienia są już obecne w szkolnych programach, niestety ze względu na niewielką ilość godzin przeznaczonych na ich realizację, ciągle jeszcze w zbyt małym wymiarze.

Problemy związane z ochroną środowiska oraz gospodarką odpadami mogą być włączone również do programów różnych przedmiotów, a nie tylko tych ściśle związanych z tymi zagadnieniami.

W ramach obowiązujących przedmiotów można poruszyć następujące zagadnienia:

1. biologia:

- wpływ zanieczyszczenia wód, gleby i powietrza na występowanie i rozmieszczenie wielu gatunków roślin i zwierząt,
- gdzie i jak powstaje kompost oraz jak można go wykorzystać,
- podkreślenie zalet selektywnego zbierania i kompostowania odpadów biodegradowalnych,
- powtórne wykorzystanie makulatury jako możliwości zmniejszenia zapotrzebowania na drewno,

2. geografia:

- zmiany zachodzące w środowisku naturalnym wskutek składowania odpadów w miejscach do tego nieprzystosowanych (dzikie wysypiska śmieci),

- wpływ nadmiernej emisji CO₂ na powstanie efektu cieplarnianego,
 - wykorzystanie surowców wtórnych jako możliwości ochrony zasobów naturalnych,
3. chemia:
- podkreślenie zalet kompostu jako alternatywy dla wykorzystywanych w rolnictwie nawozów sztucznych,
 - omówienie następstw niewłaściwego spalania odpadów (np. w instalacjach do tego nieprzystosowanych) – powstawanie szkodliwych dla środowiska i zdrowia człowieka związków chemicznych,
4. wiedza o społeczeństwie:
- kształtowanie odpowiedzialnych postaw społecznych,
 - przedstawienie postawy proekologicznej jako sposobu na życie,
5. lekcja wychowawcza:
- co to są odpady, jak powstają i co można z nimi zrobić?
 - gospodarka odpadami w naszym mieście, gminie,
 - jak zmniejszyć ilość odpadów wokół nas? - recykling, unieszkodliwienie i odzysk,
 - dlaczego segregacja odpadów „u źródła” jest tak ważna w gospodarce odpadami?

Ważnym elementem edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży jest ich aktywny udział w poznawaniu proponowanych zagadnień. Daje to możliwość świadomego zaangażowania uczniów w omawiane tematy lekcyjne. Wybór metody prowadzenia zajęć: praca zbiorowa, praca w grupach lub praca indywidualna – zależy od nauczyciela.

Interesującym i pouczającym uzupełnieniem przedstawionych tematów lekcyjnych będą wycieczki edukacyjne połączone ze zwiedzaniem nowoczesnych obiektów i instalacji do unieszkodliwiania, recyklingu lub odzysku odpadów.

12.2. Rola nauczycieli w edukacji ekologicznej

Rola nauczycieli w procesie kształtowania poglądów i świadomości związanej z gospodarką odpadami i ochroną środowiska jest niezbędna. Świadomy wagi problemu i zaangażowany w działania na rzecz ochrony środowiska nauczyciel może zdziałać naprawdę wiele. Pedagog jest osobą mającą kontakt z dziećmi i młodzieżą oraz ich rodzicami, której znacznie łatwiej zaszczepić ideę odpowiedzialności człowieka wobec otaczającego go środowiska.

Nauczyciel powinien:

- stworzyć możliwość zdobycia wiedzy dotyczącej ochrony środowiska oraz nowoczesnych rozwiązań w gospodarce odpadami,
- zachęcać uczniów do aktywnego i odpowiedzialnego udziału w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska i gospodarki odpadami,
- umożliwić dzieciom i młodzieży rozwijanie praktycznych umiejętności, które pozwolą im aktywnie działać na rzecz ochrony środowiska i propagować przemyślane wykorzystanie zasobów naturalnych,
- uświadamiać uczniom jak dużym problemem są odpady, zwłaszcza jeśli się z nimi niewłaściwie postępuje,

- zwracać szczególną uwagę na korzyści płynące z selektywnej zbiórki odpadów,
- wyjaśnić jak powinno wyglądać prawidłowe gospodarowanie odpadami – segregacja odpadów, zbiórka surowców wtórnych, tj. papieru, szkła, metali i tworzyw sztucznych, oraz przekazywanie ich do punktów skupu,
- zorganizować zbiórkę odpadów niebezpiecznych wytwarzanych najczęściej w gospodarstwach domowych tj. baterie, świetlówki.

12.3. Formy edukacji ekologicznej

W edukacji ekologicznej bardzo ważne są metody pracy stosowane przez nauczyciela. Stosowanie tradycyjnych metod takich jak wykład czy pogadanka powoduje szybkie znudzenie uczniów tematem zajęć. Nauczyciel powinien stosować wszelkie metody aktywizujące, takie jak burza mózgów, metoda problemowa, drama, doświadczenie lub eksperyment. Takie metody powinny przynieść oczekiwane rezultaty.

Przykładami takich form edukacji mogą być:

- zajęcia w terenie: wycieczki połączone ze zwiedzaniem nowoczesnych obiektów gospodarki odpadami (składowiska, instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów), praca w ogródku szkolnym,
- prowadzenie eksperymentów i doświadczeń,
- zajęcia warsztatowe,
- prezentacja filmów lub przeźroczy tematycznie związanych z gospodarką odpadami lub ochroną środowiska,
- konkursy,
- selektywne gromadzenie odpadów w szkole,
- opracowywanie broszur, ulotek, plakatów związanych z zagadnieniami ochrony środowiska lub gospodarki odpadami,
- spotkania z zaproszonymi gośćmi działającymi na rzecz ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

12.4. Szkolenie kadr zajmujących się gospodarką odpadami

Do kadry specjalistycznej zajmującej się gospodarką odpadami można zaliczyć:

- urzędników samorządowych różnych szczebli,
- pracowników zakładów zajmujących się gospodarką odpadami – dotyczy głównie kadry kierowniczej i personelu technicznego,
- lokalnych ekspertów i konsultantów ds. gospodarki odpadami.

Celem szkolenia kadr jest przekazanie im praktycznych umiejętności i wiedzy fachowej, które są niezbędne do realizacji systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia. Bardzo ważne jest przekazanie kadrze informacji na temat nowoczesnych sposobów zagospodarowania odpadów, zagadnień prawnych i instytucjonalnych związanych z prowadzeniem nowoczesnej gospodarki odpadami.

Szkoleniami powinny być objęte następujące grupy pracowników instytucji i podmiotów gospodarczych zajmujących gospodarką odpadami:

- kadra kierownicza: dyrektorzy, prezesi, kierownicy,
- inspektorzy odpowiedzialni za sprawy techniczne, organizacyjne, prawne i ekonomiczne,
- personel pomocniczy zatrudniony w działach: technicznych, organizacyjnych, prawnych i ekonomicznych,
- wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy fizyczni zatrudnieni na obiektach lub instalacjach do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Szkolenia powinny być organizowane przez specjalistyczne firmy zajmujące się gospodarką odpadami, posiadające wykwalifikowanych specjalistów i doświadczenie. Szkolenia te powinny być poprzedzone rozpoznaniem (na drodze ankietyzacji) aktualnego stanu wiedzy kadry specjalistycznej, ponieważ program szkolenia powinien gwarantować podniesienie zarówno wiedzy teoretycznej jak i praktycznej dotyczącej gospodarki odpadami.

13. Harmonogram realizacji działań oraz szacunkowe koszty zaktualizowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi

W zakresie odpadów komunalnych, odpadów zawierających azbest oraz w zakresie edukacji, Gmina Dąbrowa Biskupia realizować będzie następujące zadania w horyzoncie czasowym 2009-2016.

Tabela 22. Przewidziane zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia

Lp.	Termin realizacji	Przedsięwzięcie	Przewidywany koszt realizacji zadania (tys. zł)	Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Partnerzy
1.	2008-2010	Likwidacja nieczynnego mogilnika	150	Gmina Dąbrowa Biskupia	GFOŚiGW; PFOŚiGW; WFOŚiGW; Urząd Marszałkowski
2.	2009-2015	Budowa Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych	500	Porozumienie międzygminne	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi; GFOŚiGW; PFOŚiGW; WFOŚiGW; Urząd Marszałkowski
3.	2013-2015	Zamknięcie i rekultywacja Składowiska Odpadów Komunalnych w Stanominie	200	Gmina Dąbrowa Biskupia	GFOŚiGW PFOŚiGW WFOŚiGW Urząd Marszałkowski

4.	2008-2015	Wsparcie osób fizycznych w usuwaniu materiałów zawierających azbest z budynków	80	Gmina Dąbrowa Biskupia	GFOŚiGW PFOŚiGW WFOŚiGW
5.	2008-2015	Wspieranie indywidualnego zagospodarowania odpadów biodegradowalnych na terenach zabudowy jednorodzinnej (sprzedaż po preferencyjnych cenach pojemników/kompostowników, ulotki informacyjne)	20	Gmina Dąbrowa Biskupia	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
6.	2008-2015	Rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z terenów gminnych o odpady biodegradowalne (zakup kontenerów na odpady zielone)	15	Gmina Dąbrowa Biskupia	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
7.	2008-2015	Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych poprzez egzekwowanie obowiązku posiadania przez właścicieli posesji lub administratorów budynków umów na odbiór wysegregowanych odpadów komunalnych przez uprawnione firmy	10	Gmina Dąbrowa Biskupia	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
8.	2008-2010	Organizacja stałych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych powstających w strumieniu odpadów komunalnych	10	Gmina Dąbrowa Biskupia	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
9.	2008-2015	Prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami (realizacja akcji, kampanii, konkursów, informacja w prasie lokalnej, ulotki informacyjne)	30	Gmina Dąbrowa Biskupia	GFOŚiGW PFOŚiGW WFOŚiGW

Koszty inwestycyjne będą ponoszone przez Gminę Dąbrowa Biskupia oraz podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Zakres przewidywanych inwestycji obejmujących nie tylko obiekty infrastruktury, ale także maszyny i urządzenia stanowiące środki trwałe powinien być przedmiotem studium wykonalności poszczególnych inwestycji. Celem tej analizy jest określenie realności wykonania zamierzonych przedsięwzięć zarówno pod kątem ich sfinansowania, jak i konsekwencji finansowych wdrożenia, a więc poziomu niezbędnych do pokrycia kosztów eksploatacji cen usług.

Koszty inwestycji mogą być pokrywane z następujących źródeł:

- opłaty odbiorców usług;
- środki własne budżetu gminy;

- dotacje ze źródeł zewnętrznych (dotacje ze środków unijnych oraz krajowych funduszy ochrony środowiska różnego szczebla);
- pożyczki z funduszy celowych i kredyty preferencyjne;
- komercyjne kredyty bankowe;

Koszty eksploatacyjne będą ponoszone przez mieszkańców gminy oraz właściciela i użytkownika instalacji. Podstawowym źródłem przychodów są opłaty za wywóz odpadów i opłaty za ich przyjęcie do składowania bądź unieszkodliwiania. Uzupełniającymi źródłami przychodów są wpływy z tytułu sprzedaży materiałów i surowców:

- surowców wtórnych,
- kompostu

Prawidłowo przyjęta i stosowana cena usuwania i składowania odpadów powinna uwzględniać:

- pokrycie całości kosztów związanych z bieżącą, technologiczną i organizacyjną eksploatacją elementów gospodarki odpadami,
- pokrycie kosztów finansowych inwestycji jako zwrot zobowiązań zaciągniętych przy realizacji inwestycji,
- rozsądny zysk przedsiębiorstw realizujących usługi.

Ponadto, zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U.2001.62.628 z późn. zm.), cena przyjęcia odpadów na składowisko powinna uwzględniać w szczególności koszty eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania istniejącego składowiska oraz w przyszłości budowy, eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Należy również uwzględnić opłatę za gospodarcze korzystanie ze środowiska – umieszczenie odpadów na składowisku.

Koszty segregacji (odzysku) surowców wtórnych ze strumienia odpadów komunalnych mogą być:

- dofinansowane z budżetu gminy,
- dodatkowym elementem cenotwórczym opłaty za przyjęcie odpadów na składowisko lub ich odzysk/unieszkodliwienie – koszty w tym przypadku są przenoszone bezpośrednio na wytwórców odpadów (mieszkańców i jednostki organizacyjne).

14. Wnioski z analizy oddziaływania zaktualizowanego Planu Gospodarki Odpadami na środowisko

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia została sporządzona zgodnie z polityką ekologiczną państwa oraz wymogami określonymi w Ustawie o odpadach, rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami oraz z odpowiednimi istniejącymi dokumentami szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.

Rozwiązaniem problemów związanych z odpadami, powstającymi w określonym regionie, jest opracowanie przemyślanej i perspektywicznej strategii gospodarki odpadami, zgodnej z obowiązującymi przepisami prawnymi, ekonomicznymi, technicznymi oraz wspartej odpowiednim nadzorem, kontrolą i akceptacją społeczną. Taką właśnie wizję

kompleksowych i zintegrowanych działań na rzecz minimalizacji, zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów powstających w Gminie Dąbrowa Biskupia przedstawia niniejsze opracowanie pn. „Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia”.

Plan Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia został opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Niniejszy Plan uwzględnia zapisy zawarte w aktualnie obowiązujących aktach prawnych z zakresu gospodarki odpadami, m.in. w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010. Określa on:

- Aktualny stan gospodarki odpadami komunalnymi,
- Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
- System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów,

oraz w szczególności:

- Rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów komunalnych, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- Lokalizację istniejącej instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- Projektowany system gospodarowania odpadami komunalnymi.

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytową człowieka są przede wszystkim gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej (infrastruktury).

Aktualnie gospodarka odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia polega głównie na zbiórce odpadów komunalnych i deponowaniu ich na składowisku, w mniejszym stopniu na selektywnej zbiórce prowadzącej do odzysku odpadów.

Ocenę stanu aktualnego gospodarki odpadami komunalnymi oparto na informacjach uzyskanych w Urzędzie Gminy w Bąbrowie Biskupiej.

Aktualny stan gospodarki odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia nie budzi większych zastrzeżeń. Dość zadowalająca jest ilość mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych oraz zorganizowaną selektywną zbiórka odpadów komunalnych.

Aktualny system gospodarki odpadami na terenie gminy opiera się głównie na składowaniu odpadów. Wiąże się z tym znaczne zagrożenia dla środowiska spowodowane między innymi brakiem selektywnej zbiórki wszystkich odpadów niebezpiecznych znajdujących się w strumieniu odpadów komunalnych. W związku z tym w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia przyjęto takie rozwiązania techniczne i organizacyjne, które promują odzysk jako podstawowy sposób postępowania z odpadami, w przypadku braku możliwości zagospodarowania lub innego unieszkodliwiania odpady będą kierowane na składowisko. Reasumując można stwierdzić, że realizacja ustaleń Aktualizacji Planu będzie oznaczała dla środowiska gminy zasadniczą redukcję zagrożeń związanych z

wytwarzaniem odpadów. Tak więc odnotuje się poprawę stanu środowiska, w szczególności w zakresie:

- Ograniczenia degradacji gleb i ich toksycznego skażenia, a także poprawa estetyki krajobrazu poprzez minimalizację powstawania nielegalnych składowisk (dzikie wysypiska)
- Zmniejszenia stopnia skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku objęcia zorganizowanym zbieraniem całego strumienia odpadów komunalnych i ograniczenia udziału odpadów biodegradowalnych. Również wpłynie na to zaprzestanie składowania odpadów niebezpiecznych oraz wzrost poziomu odzyskiwanych surowców wtórnych.
- Ochrony zasobów surowców naturalnych w związku z rozbudową systemu selektywnej zbiórki odpadów i odzysku surowców wtórnych.

Realizacja ustaleń zawartych w Planie, przy jednoczesnym objęciu odbiorem wszystkich wytwórców odpadów, doprowadzi do wyeliminowania przyczyn powstawania nielegalnych składowisk.

Wdrożenie Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami stanowi gwarancję, że na jakimkolwiek etapie jego wdrażania na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia nie wystąpią nowe zagrożenia lub uciążliwości dla środowiska związane z niekontrolowaną gospodarką odpadami. Niewdrożenie Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia może stanowić zagrożenie dla środowiska gminy oraz jej estetyki. Brak kontroli nad przepływem odpadów komunalnych, powodować może powstawanie dzikich wysypisk odpadów.

15. Monitoring Planu Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia

Podstawowym celem systemu monitoringu jest określenie ilości odpadów wytwarzanych na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia oraz kontrola wytwórców odpadów i posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku, unieszkodliwiania odpadów.

Główne zadanie związane z monitoringiem to monitorowanie stopnia realizacji celów i zadań określonych w Planie Gospodarki Odpadami.

Zarządzanie systemem gospodarki odpadami wymaga zbierania i ewidencjonowania dużej ilości danych i informacji dotyczących ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów oraz instalacji do ich odzysku i unieszkodliwiania. Zakłada się powstanie gminnej komputerowej bazy danych. Dla monitorowania efektywności Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Dąbrowa Biskupia proponuje się przyjęcie wskaźników monitorowania planu przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 23. Wskaźniki monitoringu Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia

Lp.	Wskaźnik	Jednostka miary
A. Wskaźniki stanu gospodarki odpadami i zmiany presji na środowisko		
1	Wskaźnikowa ilość wytworzonych odpadów komunalnych	Mg/rok
2	Ilość zebranych odpadów komunalnych	Mg/rok
3	Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórka odpadów komunalnych	%
4	Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych/1 mieszkańca x rok	kg/M/rok
5	Ilość zebranych odpadów komunalnych/1 mieszkańca x rok	kg/M/rok
6	Ilość zebranych odpadów ulegających biodegradacji: w tym od mieszkańców	Mg/rok
7	Ilość wytworzonych odpadów opakowaniowych, w tym: tworzywa sztuczne papier i makulatura szkło opakowania metalowe	Mg/rok
8	Udział surowców wtórnych w całkowitym strumieniu odpadów komunalnych	%
9	Ilość odzyskiwanych surowców wtórnych, w tym: tworzywa sztuczne papier i makulatura szkło opakowania metalowe	Mg/rok
10	Ilość zebranych selektywnie odpadów: wielkogabarytowych remontowo – budowlanych niebezpiecznych	Mg/rok
11	Czynne składowiska odpadów komunalnych	szt/pojemność w m3
12	Obiekty gospodarki odpadami komunalnymi: linie do segregacji kompostownie linie do demontażu odpadów wielkogabarytowych linie do przekształcania gruzu budowlanego	szt/(Mg/rok)
13	Nakłady na gospodarkę odpadami (w tym inwestycyjne i pozainwestycyjne)	tys. zł/rok
B. Wskaźniki świadomości ekologicznej		

1.	Procentowy udział społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy gospodarki odpadami (w konkursach, spotkaniach i szkoleniach)	
2	Ilość i rodzaj interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców (np. dzikie wysypiska)	
3.	Ilość i rodzaj kampanii edukacyjno-informacyjnych	

Generalnie proponuje się pozyskiwać dane do monitoringu i oceny realizacji założonych celów w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Dąbrowa Biskupia poprzez:

- kontrole własne,
- kontrole WIOŚ,
- ekspertyzy na zlecenie urzędu, sporządzane w razie potrzeby,
- korzystanie z sieci monitoringu środowiska,
- zbieranie informacji i kontakty z instytucjami i przedsiębiorcami wyspecjalizowanymi w zakresie ochrony środowiska, w tym gospodarki odpadami.

Przy wyborze wskaźników uwzględniono możliwość monitorowania stopnia realizacji i efektów wdrażania Planu Gospodarki Odpadami w Gminie Dąbrowa Biskupia. Istnieje możliwość korygowania zaprojektowanego zestawu wskaźników w trakcie prowadzenia monitoringu, w zależności od bieżących potrzeb. Dane analizowane na bieżąco pozwolą na rozpoznanie trudności i ewentualnych opóźnień w realizacji konkretnych przedsięwzięć, szczególnie inwestycyjnych oraz na ocenę zaangażowania poszczególnych ogniw odpowiedzialnych za ich wykonanie.

Elementem wspomagającym system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach środowiskowych może być komputerowy system gospodarki odpadami. Opracowany i wdrożony system będzie nie tylko narzędziem do gromadzenia informacji dotyczących gospodarowania odpadami, ale również bardzo użytecznym narzędziem dla potrzeb kontroli i kształtowania przyszłościowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami. Właściwe ukierunkowanie systemu przepływu informacji z przedsiębiorstw do bazy, w celu stałego uaktualniania danych, a także obserwacja zachodzących zmian, będą dawały aktualny obraz skuteczności wdrażania i stopnia realizacji w czasie, zamierzonych w planie celów. Natomiast cykliczna aktualizacja danych (w cyklu półrocznym lub rocznym) stworzy korzystne warunki do prowadzenia stałego bilansu odpadów komunalnych, niebezpiecznych i przemysłowych wytwarzanych bądź poddawanych procesom odzysku i unieszkodliwiania na terenie gminy lub poza nią.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Gminny Plan Gospodarki Odpadami to podstawowy dokument służący realizacji polityki ekologicznej państwa na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia. Plan Gospodarki Odpadami określa cele, priorytety, harmonogram działań w zakresie gospodarki odpadami oraz źródła finansowania niezbędne do osiągnięcia założeń. Celami gospodarki odpadami są: ograniczenie ilości odpadów kierowanych na składowisko odpadów, podniesienie

świadomości ekologicznej mieszkańców, podnoszenie skuteczności oraz rozwój selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów biodegradowalnych, wydzieleni odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Opracowany projekt Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia jest aktualizacją uchwalonego przez Radę Gminy Dąbrowa Biskupia uchwałą Nr XXII/12/2004 z dnia 28 października 2004 r. Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia. Przyjęto, że zaktualizowany dokument obejmować będzie realizację zadań na lata 2008-2015.

Projekt Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia opracowano zgodnie z podstawowymi dokumentacji na poziomie krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, a więc Polityką ekologiczną państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010, programem Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2010, Programem Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami powiatu inowrocławskiego.

Punktem wyjścia do formułowania kierunkowych działań w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia była analiza istniejącego stanu środowiska Gminy Dąbrowa Biskupia oraz ocena obecnego systemu gospodarki odpadami. Dokonano oceny stanu środowiska według danych z lat 2006 – 2007. W zakresie gospodarki odpadami dokonano analizy aktualnego stanu gospodarki odpadami w zakresie odpadów komunalnych. Rozpoznano rodzaje, źródła powstawania, ilości wytworzonych odpadów.

W oparciu o ocenę stanu istniejącego sformułowano cele, zasady i zadania w gospodarce odpadami na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia. Podstawowym celem jest objęcie wszystkich mieszkańców Gminy Dąbrowa Biskupia zorganizowaną zbiórką odpadów oraz rozwój selektywnej zbiórki odpadów. Szczególnie pożądane jest rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, rozwój selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych oraz budowa Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w oparciu o składowisko odpadów w Giebni oraz Zakład Utylizacji Odpadów w Inowrocławiu.

W zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi zadaniem priorytetowym dla Gminy Dąbrowa Biskupia jest likwidacja nieczynnego mogilnika zlokalizowanego w miejscowości Stanomin do roku 2010 oraz usunięcie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest do roku 2032. W celu wyeliminowania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych zakłada się budowę na terenie gminy stałych punktów zbiórki takich odpadów. W dokumencie sformułowano również zestaw wskaźników, które będą służyły do monitorowania realizacji planowanych działań.

17. Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia i ludność Dąbrowy Biskupiej (dane GUS i Urzędu Gminy).....	10
Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach (dane UG na dzień 31.12.2006).....	11
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności w gminie Dąbrowa Biskupia (dane UG na dzień 31.12.2006 r.).....	11
Tabela 4. Struktura wiekowa ludności na przestrzeni lat.....	12
Tabela 5. Prognoza stanu demograficznego dla gminy Dąbrowa Biskupia.....	12
Tabela 6. Liczba i powierzchnia gospodarstw indywidualnych (Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.)	13
Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2004 r.....	14
Tabela 8. Zestawienie danych dotyczących Składowiska Odpadów Komunalnych w Stanominie	17
Tabela 9. Ilość odpadów składowanych w 2007 roku (przychód): 725,97 Mg.....	17
Tabela 10. Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwiania w procesie D5 – zestawienie miesięczne Mg/ 2007 r.	17
Tabela 11. Ilość odpadów składowanych w 2008 roku (przychód/ stan na 30 listopada 2008r.): 518,73 Mg	18
Tabela 12. Ilość odpadów przekazana do unieszkodliwiania w procesie D5 – zestawienie miesięczne Mg/ 2008r.	18
Tabela 13. Skład morfologiczny odpadów przyjmowanych na składowisku odpadów komunalnych w Stanominie 2007r.	19
Tabela 14. Ilość wysegregowanych odpadów komunalnych 2006r. na podstawie karty przekazania odpadów PUK CORIMP i ZGK GRONEKO.	20
Tabela 15. Zbiorcze zestawienie danych o ilości zgromadzonych odpadów biodegradowalnych na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych w latach 2002 – 2008.	20
Tabela 16. Przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką odpadami zawierającymi azbest na terenie gminy Dąbrowa Biskupia.....	21
Tabela 17. Liczba ludności Gminy Dąbrowa Biskupia w okresie perspektywicznym 2007-2015	27
Tabela 18. Zakładane zmiany wskaźników generowania odpadów komunalnych w okresie perspektywicznym 2007-2015	27
Tabela 19. Prognoza ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia w okresie perspektywicznym 2008-2015	27
Tabela 20. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do 2014 roku	31
Tabela 21. Zestawienie ilości pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo – cementowych na terenie gminy	35
Tabela 22. Przewidziane zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne do realizacji w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia.....	41
Tabela 23. Wskaźniki monitoringu Planu Gospodarki Odpadami Gminy Dąbrowa Biskupia.....	46

18. Załącznik graficzny